

vyhlášení zemské vlády slezské ze dne 10. května 1910, č. II/828, č. 27 slez. z. z., jež se týče úředního zkoušení vozidel strojem hnaných (automobilů a kol motorových), jakož i řidičů strojních vozidel více než jednokolejových,

nařízení č. 57.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra), o jízdě strojových vozidel na veřejných cestách,

nařízení č. 73.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra), o cizozemských strojových vozidlech,

nařízení č. 106.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra), o jízdě tuzemských i cizozemských strojových vozidel v tuzemsku, jakož i užívání nařízení o způsobilosti řidičů strojových vozidel,

nařízení č. 40.000/1912 B. M. (uh. min. vnitra), o organizačním statutě učebného běhu pro přípravu řidičů strojových vozidel,

nařízení č. 94.853/1917 B. M. (uh. min. vnitra), o změně některých ustanovení statutu o organizaci učebného běhu pro přípravu řidičů strojových vozidel,

nařízení č. 3822/1918 B. M. (uh. min. vnitra), o změně případně doplnění některých ustanovení nař. č. 57.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra), o jízdě strojových vozidel na veřejných cestách,

nařízení ministra vlády Československé republiky s plnou mocí pro správu Slovenska ze dne 8. července 1922, č. 8692 prez., kterým se mění nařízení č. 57.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra), o jízdě strojových vozidel na veřejných cestách,

nařízení ministra s plnou mocí pro správu Slovenska ze dne 18. února 1925, č. 74.233/V ai 1924, jímž se mění nařízení č. 73.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra) a č. 106.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra),

nařízení civilní správy Podkarpatské Rusi ze dne 25. února 1925, č. 13.065 ai 1924, kterým se upravuje nařízení č. 57.000/1910 B. M. (uh. min. vnitra), o jízdě strojových vozidel na veřejných cestách,

zákon ze dne 16. července 1931, č. 124 Sb. z. a n., kterým se provádí Mezinárodní úmluva o jízdě motorovými vozidly ze dne 24. dubna 1926 a vydávají některé zatímné předpisy o jízdě motorovými vozidly, jakož i zákony jej prodlužující a doplňující, totiž: zákon ze dne 23. prosince 1932, č. 208 Sb. z. a n., zákon ze dne 20. prosince 1933, č. 245 Sb. z. a n., a zákon ze dne 2. července 1934, č. 144 Sb. z. a n.,

vládní nařízení ze dne 30. června 1932, č. 107 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují

některé předpisy o jízdě motorovými vozidly, jakož i vládní nařízení ze dne 20. července 1934, č. 157 Sb. z. a n., jímž byla prodloužena jeho účinnost.

(3) Ustanovení § 12, odst. 4 nabývá účinnosti dnem vyhlášení zákona.

§ 95.

(1) Vysvědčení o zkouškách řidičů, povolení řídití motorové vozidlo a úřední potvrzení o zkouškách a schválení motorových vozidel nebo jich typů, vydaná před účinností tohoto zákona podle dosavadních předpisů, podrží dále svoji platnost, a to pro celé státní území. Rovněž zůstávají dále v platnosti oprávnění k výcviku řidičů motorových vozidel po živnostensku, nabytá před účinností tohoto zákona.

(2) O výkonu a zániku těchto povolení a oprávnění platí předpisy tohoto zákona.

(3) Zápisy do rejstříku československých motorových vozidel, jakož i do rejstříku československých řidičů motorových vozidel podle tohoto zákona stanou se ve lhůtě, kterou vyhlásí ministerstvo vnitra.

§ 96.

Motorová vozidla, která byla podle dosavadních předpisů připuštěna k jízdě na veřejných silnicích a cestách, musí býti upravena tak, aby vyhovovala ustanovením tohoto zákona a předpisům na základě něho vydaným, pokud příslušný předpis výslovně neustanovuje jinak. Nestane-li se tak do 3 měsíců ode dne, kdy tento zákon nebo dotčený předpis nabyl účinnosti, nesmí býti těchto vozidel dále k jízdě používáno.

§ 97.

Zákon tento provedou ministři vnitra a veřejných prací v dohodě s ostatními zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Malypetr v. r.

Dr. Černý v. r.

Dr. Czech v. r.

82.

**Zákon ze dne 11. dubna 1935
o ochraně a obraně proti leteckým útokům.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

O d d í l I.

Ochrana před leteckými útoky.

§ 1.

(1) K ochraně před leteckými útoky jsou povinni postarati se podle úředního rozhodnutí:

a) vlastníci nemovitostí, na nichž jsou podniky, ústavy nebo jiná zařízení, zejména s větším počtem zaměstnanců nebo uživatelů, o vhodné úkryty pro tyto osoby,

b) stavebníci nových budov o vhodné úkryty pro obyvatele těchto budov.

(2) Při rozhodování o zřízení (úpravě) úkrytu třeba přihlížeti ke stavu budovy nebo stavebního místa; zřízení úkrytu podle odst. 1, písm. b) lze naříditi jen při udělování povolení ke stavbě.

(3) Osoby, které jsou povinny podle ustanovení předcházejících odstavců úkryty zřídit, jsou též povinny udržovati je v řádném stavu.

(4) Nejsou-li vlastníci, uvedení v odst. 1, písm. a), zároveň provozovateli (vydržovateli) podniků, ústavů a jiných zařízení tam uvedených, jsou tyto provozovatelé (vydržvatelé) povinni přispívati zřizovateli (udržovateli) úkrytu přiměřeně k úhradě nákladů na vybudování (udržování) úkrytu; podrobnosti stanoví vládní nařízení. Spory o těchto věcech náležejí na pořad práva.

(5) Vládní nařízení stanoví, jaké veřejnoprávní výhody budou poskytnuty zřizovateli nebo udržovateli úkrytu. To platí i v případech, kdy se o úkryt postarají osoby, které podle předcházejících ustanovení k tomu povinny nejsou.

§ 2.

(1) Osoby, jimž to bude uloženo úředním příkazem, daným ať ve všeobecném nařízení nebo pro jednotlivý případ, jsou povinny opatřiti na svůj náklad k ochraně před leteckými útoky pro sebe, jakož i pro osoby jim blízké, jichž okruh bude v příkazu vymezen, úplnou plynovou masku úředně schváleného neb stanoveného typu (§ 17) a udržovati ji v řádném stavu. Vládním nařízením může býti stanoveno, v kterých případech a komu lze uložiti povinnost na svůj náklad poříditi a udržovati úplnou plynovou masku pro další ještě okruh osob, jakož i pro které osoby má býti pořízena taková maska zcela nebo z části na náklad činitelů veřejných.

(2) Ustanovení předchozího odstavce mohou

býti rozšířena vládním nařízením na opatření a udržování jiných vhodných ochranných předmětů a zařízení úředně schváleného neb stanoveného typu (§ 17).

§ 3.

(1) Prováděti ustanovení § 1, zejména vydávati z moci úřední nebo k žádosti strany rozhodnutí podle jeho odstavce 1, náleží úřadům stavebním, prováděti ustanovení § 2 náleží úřadům vykonávajícím místní policii v oboru péče o bezpečnost osoby a majetku. Provádění ustanovení §§ 1 a 2, pokud přísluší obcím, děje se podle směrnic vydaných nadřízenými politickými úřady a pod jejich dohledem.

(2) Stavební úřady dohlížejí k tomu, aby úkryty byly udržovány v řádném stavu (§ 1, odst. 3) a mohou provésti soupis místností a prostorů, jež se hodí za úkryty.

§ 4.

(1) Obce jsou povinny na svůj náklad postarati se podle pokynů nadřízených úřadů politických o dostatečný počet veřejných úkrytů a zásobních úplných plynových masek úředně schváleného neb stanoveného typu (§ 17) a udržovati je v řádném stavu.

(2) Vládním nařízením může býti obcím uloženo, aby podle směrnic vydaných nadřízenými politickými úřady a pod jejich dohledem plnily na svůj náklad další úkoly k ochraně před leteckými útoky (zejména službu poplachovou, požární, zdravotní a samaritskou, péči o maskování obydlí částí obce a o zhasínání světél, spolupůsobení při službě hlásné, výcvik potřebný k těmto úkolům a pod.). Stejným způsobem může býti stanoveno, zda, pokud a kým lze k povinné součinnosti s orgány obce povolati veřejné i jiné korporace (soubory osob), vyvíjející v obci svou činnost, nebo jednotlivce tu bydlící nebo výdělečně činné, po případě přenést na ně některé z úkolů obci příkazovaných.

§ 5.

(1) K úhradě nákladů vzniklých obci prováděním tohoto zákona a ustanovení podle něho vydaných jest obec oprávněna vybírati dávku, o níž bližší předpisy budou vydány vládním nařízením. K výstavbě veřejných úkrytů mohou obce požadovati služby ruční, potahy nebo motorovými vozidly podle všeobecných předpisů.

(2) Neplní-li obec náležitě svých úkolů po-

dle tohoto zákona, zajistí nadřízený úřad politický provádění těchto úkolů jiným vhodným způsobem na náklad obce; totéž může po slyšení obce učiniti nadřízený úřad politický, bylo-li by opatření takové účelným ve veřejném zájmu, zejména aby byly jednotně prováděny úkoly příslušející obci podle tohoto zákona. Přejde-li tímto způsobem provádění ustanovení § 1 na jiný úřad nebo orgán, může úřad politický obci nadřízený odníti obci provádění předpisů stavebních vůbec a učiniti i v této věci vhodná opatření.

§ 6.

Politické úřady jsou oprávněny činiti další potřebná opatření k ochraně před leteckými útoky, vydávati potřebné příkazy a zákazy rázu policejního — jak ve způsobu všeobecných nařízení, tak i pro jednotlivé případy —, povolati k povinné součinnosti jak veřejné tak i jiné korporace (soubory osob) nebo též jednotlivce, po případě přenéstí na ně některé ze svých úkolů. Blížší předpisy, i pokud jde o povinnou součinnost jiných úřadů a orgánů s politickými úřady, mohou býti vydány vládním nařízením.

§ 7.

Úřady a orgány povolané k provádění tohoto zákona a předpisů podle něho vydaných jednájí podle potřeby v součinnosti jednak s vojenskou správou, jednak i s jinými státními úřady a orgány podle směrnic, které vydá ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem národní obrany a ostatními na věci zúčastněnými ministerstvy.

§ 8.

Obce a jiné korporace (soubory osob), po případě jednotlivci, jimž bude podle § 4, odst. 2 nebo § 6 svěřeno plniti určité úkoly k ochraně před leteckými útoky, mohou býti nařízením vlády nebo politických úřadů zmocněni, aby vydávali k jich účelnému splnění potřebné příkazy a zákazy, jak ve způsobu všeobecných nařízení, tak i pro jednotlivé případy.

§ 9.

(1) K ochraně před leteckými útoky lze ve prospěch státu nebo obce požadovati věci movité k užívání nebo do vlastnictví, věci nemovité k užívání. S nemovitostí převzatou k užívání lze užívati též vnitřního i jiného zařízení k ní patřícího. Převzetí nemovitosti k užívání opravňuje stát (obec), je-li toho třeba, i k podstatným jejím změnám, při budově též k jejímu zbourání.

(2) K účelu naznačenému v odstavci 1 lze ve prospěch státu nebo obce vyvlastňovati nemovitosti a věcná práva k nemovitostem.

(3) Požadovati a vyvlastňovati majetek železniční lze jen se souhlasem dozorcího železničního úřadu; budovy a zařízení, pokud slouží k provozu poštovnímu, telegrafnímu a radiotelegrafnímu, lze požadovati a vyvlastňovati jen se souhlasem poštovní a telegrafní správy.

§ 10.

(1) Požadovati věci podle § 9, odst. 1 přísluší okresnímu úřadu, jenž může za tím účelem provésti jejich soupis a ocenění. V době válečné (§ 39, č. 3 zákona na ochranu republiky) nebo stanoví-li tak vláda nařízením, může požadovati též obec věci movité k užívání nebo do vlastnictví a nemovitosti k užívání.

(2) Okresní úřad rozhoduje o náhradě za užívání požadovaných věcí (odstavec 1) a o náhradě za škody, způsobené jejich ztrátou, zničením nebo poškozením, jakož i o náhradě za ně, budou-li tyto věci převzaty do vlastnictví státu nebo obce.

(3) Při stanovení náhrady za užívání věci budiž přihlíženo k jejímu obecnému užítku. Zemský úřad může stanoviti sazby náhrad za užívání jednotlivých druhů movitých věcí. Náhrada za užívání nemovitosti se určí podle míry, jak bylo převzetím nemovitosti do užívání státu nebo obce omezeno její užívání do savadní; při tom se přihlíží zpravidla k průměrnému výtěžku nemovitosti z posledních tří let před převzetím. Za užívání nemovitosti, která trvale nepřinášela žádného užítku, náhrada nepřislouží.

(4) Při stanovení náhrady za poškození movité věci budiž přihlíženo k rozdílu její obecné hodnoty v době odevzdání a v době vrácení; za poškození, vzniklé vadnou povahou věci nebo vinou vlastníka nebo osoby věc odevzdávší, a za opotřebení způsobené obyčejným užíváním se náhrada neposkytuje. Při stanovení náhrady za ztrátu nebo za zničení věci nebo za převzetí věci do vlastnictví státu nebo obce budiž přihlíženo k její obecné hodnotě v době odevzdání; náhrada poskytnutá za užívání věci budiž odečtena.

(5) Nemovitost převzatá do užívání budiž vrácena, není-li jí již třeba, a to co možná v takovém stavu, aby mohla sloužiti účelu, jemuž sloužila před tím, než byla převzata do užívání. Za škody, které byly způsobeny na převzaté nemovitosti v době užívání státem nebo obcí a které nebyly odstraněny způso-

bem uvedeným v předcházející větě, přísluší náhrada podle předchozího odstavce. Za snížení obecné hodnoty, způsobené provedením podstatných změn na nemovitosti nebo zbouráním budovy, určí okresní úřad náhradu rovněž podle předchozího odstavce.

(6) Nárok na náhradu za užívání nebo poškození požadované věci nebo za snížení obecné hodnoty nemovitosti podstatně změněné nebo budovy zbourané lze uplatnit do šesti měsíců ode dne vrácení, nárok na náhradu za ztrátu nebo zničení požadované věci movité do šesti měsíců ode dne, kdy se vlastník o tom dozvěděl, nárok na náhradu za movitou věc, která byla převzata do vlastnictví státu nebo obce, do šesti měsíců ode dne, kdy se vlastník o tom dozvěděl. Byla-li movitá věc požadována v době válečné (odstavec 1), lze nárok na náhradu za její ztrátu nebo zničení, jakož i nárok na náhradu za věc převzatou do vlastnictví státu nebo obce uplatnit nejpozději do šesti měsíců po skončení válečné doby. Nárok na náhradu (věty první a druhé) budiž uplatněn u okresního úřadu.

(7) Požadováním nemovitosti k užívání není vyloučeno případné vyvlastnění.

§ 11.

(1) O vyvlastnění nemovitosti nebo věcného práva k ní rozhoduje okresní úřad. K žádosti úřadu poznamená se zahájení vyvlastňovacího řízení v pozemkových knihách; tato poznámka je účinná proti každému, kdo později dobude knihovního zápisu k vyvlastňované nemovitosti nebo právu.

(2) Úřad rozhodne, pokud možno, již ve vyvlastňovacím výměru i o výši náhrady. Při stanovení náhrady přihlíží se k obecné hodnotě vyvlastňované nemovitosti nebo k obecnému užítku vyvlastňovaného věcného práva, v době zahájení vyvlastňovacího řízení; vyvlastňovací řízení jest zahájeno podáním návrhu na vyvlastnění u příslušného okresního úřadu. Neprokáže-li vlastník nemovitosti souhlas osob, kterým plynou práva k vyvlastněné věci z knihovních zápisů, aby náhrada byla vyplacena přímo jemu — průkaz se podává listinou, na níž podpis oprávněného jest ověřen soudem nebo notářem (veřejným notářem), nebo nějakou listinou veřejnou —, musí být tato náhrada složena u knihovního soudu. Soud rozvrhne složenou náhradu v nesporném řízení podle zásad exekučního řádu. Náhradu lze poskytnouti i v jiné nemovitosti nebo věcném právu, žádá-li o to osoba, proti níž vyvlastňovací výměr směřuje, nebo lze-li jich použití ke stejnému účelu, ja-

kému sloužila vyvlastňovaná nemovitost nebo vyvlastňované právo. O přiměřenosti této náhrady rozhoduje vyvlastňující úřad.

§ 12.

Ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem národní obrany a s ostatními zúčastněnými ministerstvy roztrídí obce podle rozsahu nebezpečí z leteckých útoků v jednotlivé kategorie a stanoví, která ustanovení o ochraně před útoky, a kdy nabývají pro tu kterou kategorii obcí účinnosti. O tom budou dotčeny obce vyrozuměny; obec uvede toto opatření ve známost způsobem v místě obvyklým.

§ 13.

(1) Při ministerstvu vnitra může být zřízen Poradní sbor pro protiletadlovou ochranu, aby podával posudky ve věcech ochrany před leteckými útoky. Organizační předpisy a jednací řád tohoto sboru vydá ministerstvo vnitra.

(2) Dále mohou být zřízeny Místní poradní výbory pro protiletadlovou ochranu, jejichž úkolem bude soustřediti ke společné práci na ochranu před leteckými útoky všechny vhodné složky, zejména zástupce úřadů státních a samosprávných, vojenských posádek, lékařů, učitelstva, organizací hasičských a samaritánských, tělovýchovných spolků, ozbrojených sborů měšťanských a j. Vzorná pravidla pro tyto výbory vydá ministerstvo vnitra. Okresní úřad, státní úřad policejní a příslušný orgán obce může těchto výborů použití jako poradního sboru při plnění svých úkolů vyplývajících z tohoto zákona.

(3) Členství v těchto sborech je funkcí čestnou.

Oddíl II.

Obrana proti leteckým útokům.

§ 14.

Obranu proti leteckým útokům prostředky bojovými provádí především branná moc. Držitelům (vydržovatelům) podniků, ústavů nebo jiných zařízení, jež jsou důležité pro obranu státu, může však být ministerstvem vnitra v dohodě s ministerstvem národní obrany a ostatními zúčastněnými ministerstvy uloženo, aby připravili a v řádném stavu udržovali prostředky potřebné pro obranu těchto podniků, ústavů nebo zařízení sami svým nákladem podle pokynů a za kontroly vojenské správy, nebo nesli zcela nebo z části potřebný náklad na přípravu této obrany.

O d d í l III.

Ustanovení živnostenskoprávní.

§ 15.

(1) Po živnostensku provozovaná výroba, oprava a prodej plynových masek a jejich součástí prohlašuje se za živnost koncesovanou.

(2) Vláda může nařízením prohlásiti za živnosti koncesované podle tohoto zákona též výrobu, opravu a prodej jiných předmětů a zařízení sloužících k ochraně nebo obraně proti leteckým útokům.

(3) Vláda vydá nařízením ustanovení o všeobecné a zvláštní způsobilosti, které je třeba k nabytí koncese, o podmínkách, za kterých mohou koncese nabýti společnosti nebo právnické osoby, o organizaci nákupu a prodeje, o stanovišti a provozovnách, o způsobu, rozsahu a provozování živností a o dozoru nad nimi; může zejména též stanoviti, pokud snad je zakázáno provozovati živnost pachtýřem nebo náměstkem, anebo pokud není dovoleno současně provozovati jiné živnosti. Vládní nařízení může též stanoviti povinnost vésti zvláštní knihy a výkazy, jakož i stanoviti přípustnost zvláštní živnostensko-poličejní úpravy a vázati udělení koncese na předchozí zjištění místní potřeby.

(4) Koncesi k výrobě a opravě plynových masek a jejich součástí uděluje ministerstvo průmyslu, obchodu a živností v dohodě s ministerstvy vnitra a národní obrany; koncesi k prodeji plynových masek a jejich součástí uděluje okresní úřad. Vládní nařízení stanoví, které úřady jsou příslušny k udělování koncesí podle odstavce 2.

(5) Koncese může býti udělena po případě pouze na určitou dobu, na všechna oprávnění nebo pouze na jejich část. Koncesní úřad (odstavec 4) může udělení koncese bez udání důvodů odepřiti a udělenou koncesi kdykoliv bez udání důvodů odníti navždy nebo na určitou dobu.

(6) Koncesní úřad může stanoviti všeobecné a zvláštní podmínky provozovací, zejména o rozsahu živnostenského oprávnění, o opravách a prodeji, umístění provozoven, povinnosti provozovací, kontrole, uskladnění, cenách hotových výrobků při výrobě a prodeji a pod.

§ 16.

(1) Provozovny, skladiště a jiná příslušenství živností na výrobu a opravu plynových masek, jejich změny nebo rozšíření schvaluje ministerstvo průmyslu, obchodu a živností

v dohodě s ministerstvy vnitra a národní obrany, nebo pověří podřízený úřad, aby je schválil jejich jménem.

(2) Jde-li o výrobu a opravu jiných předmětů a zařízení sloužících k ochraně nebo obraně proti leteckým útokům (§ 15, odst. 2), jsou ke schválení podle odstavce 1 příslušny úřady, které určí vládní nařízení.

(3) Schválení může býti dáno podmíněčně nebo na určitou dobu a může býti odvoláno, není-li provozovna zařízena podle podmínek schválení nebo zjistí-li dozírající úřad závady, které by mohly uškoditi účelné výrobě předmětů a zařízení podle úředně schváleného neb stanoveného typu (§ 17).

§ 17.

(1) Plynové masky a jejich součástky smějí býti vyráběny a prodávány jen podle typů úředně schválených nebo stanovených. Jakým způsobem a kterým úřadem se typy a změny typů schvalují, upraví vládní nařízení. Vládním nařízením může býti stanoveno a upraveno i schvalování typů (změn typů) jiných předmětů a zařízení sloužících k ochraně nebo obraně proti leteckým útokům.

(2) Vládním nařízením může býti stanoveno a upraveno úřední zkoušení a značkování vyrobených plynových masek a jiných předmětů a zařízení sloužících k ochraně nebo obraně proti leteckým útokům.

(3) Za zkoušení typů a jejich změn podle odstavce 1 a za zkoušení a značkování výrobků podle odstavce 2 jest zaplatiti poplatky, jejichž výši a způsob vybírání stanoví vládní nařízení.

§ 18.

(1) Dozor nad výrobou plynových masek a jejich součástí vykonávají okresní úřad a vojenská správa; opatření nutná k odstranění zjištěných závad činí okresní úřad v dohodě s vojenskou správou. Dozor nad prodejem plynových masek a jejich součástí vykonává okresní úřad.

(2) Vládní nařízení stanoví, který úřad je příslušným k vykonávání dozoru nad výrobou, opravou a prodejem jiných předmětů a zařízení sloužících k ochraně nebo obraně proti leteckým útokům (§ 15, odst. 2).

(3) Majitelé živností, zabývajících se výrobou, opravou nebo prodejem plynových masek a jejich součástí a opověděných před účinností tohoto zákona, jsou povinni do 60 dnů od jeho účinnosti podati žádost o udělení koncese; až do vyřízení žádosti jsou oprávnění pokračovati v provozování živnosti po právu za-

hájeném. Nepodají-li žádosti v uvedené lhůtě, zaniká jejich živnostenské oprávnění.

(4) Prohlásí-li vláda nařízením výrobu, opravu a prodej jiných předmětů a zařízení, sloužících k ochraně nebo obraně proti leteckým útokům, za živnosti koncesované podle tohoto zákona, může upravit povinnost majitelů živností provozovaných před účinností nařízení obdobně podle odstavce 3 nebo podrobiti provozování dotčených živnostenských oprávnění nabytých před účinností nařízení všem předpisům tohoto zákona a vládních nařízení podle něho vydaných, zejména též stanoviti, že takováto oprávnění lze kdykoli bez udání důvodů odníti navždy nebo na určitou dobu.

(5) Není-li tímto zákonem nebo nařízeními na jeho základě vydanými jinak stanoveno, platí pro živnosti upravené tímto zákonem nebo nařízeními podle něho vydanými, ustanovení živnostenského řádu (zákona) a předpisů jej měnících nebo doplňujících.

Oddíl IV.

Ustanovení všeobecná.

§ 19.

(1) Orgány, provádějící soupis místností a prostorů nebo dohled nad řádným stavem úkrytů (§ 3, odst. 2), jakož i orgány, vykonávající dozor nad výrobou nebo prodejem předmětů a zařízení uvedených v § 15, jsou oprávněny, šetříce ustanovení zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 293 Sb. z. a n., o ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního, kdykoli vstupovati do obytných, výrobních, prodejních a jiných místností a prostorů a, je-li tak vyznačeno v legitimaci, která jim bude k vykonávání jejich poslání vydána, provésti v nich prohlídku. V soukromých bytech a jejich vedlejších místnostech smějí uvedené orgány tak učiniti jen tehdy, vykáží-li se zvláštním rozkazem příslušného úřadu. Orgány, vykonávající dozor nad výrobou nebo prodejem předmětů a zařízení uvedených v § 15, jsou oprávněny zjišťovati zásoby, nahlížeti do příslušných knih a zápisů a případně na stvrzenku je odebrati. Osoby oprávněné k výrobě nebo prodeji jsou povinny předložiti příslušné knihy a zápisy dozorčím orgánům a vykonávati pomocné práce s tím spojené.

(2) Orgány uvedené v odstavci 1 jsou povinny zachovati úplnou mlčenlivost o všech věcech, o nichž se dozvěděly při své činnosti, zejména o každém obchodním a výrobním tajemství. Stejnou mlčenlivost jsou povinny zachovati i jiné osoby, které se o věcech právě

uvedených dozvěděly ve své úřední činnosti nebo ve svém zaměstnání.

§ 20.

(1) Vládní nařízení upraví povolování dovozu a vývozu předmětů a zařízení sloužících k ochraně a obraně proti leteckým útokům, jakož i výši a způsob odvádění poplatků za taková povolení.

(2) Pro potřebu podniků, zabývajících se výrobou předmětů a zařízení uvedených v předešlé odstavci lze požadovati obdobně podle §§ 9 a 10 nutné suroviny při potížích opatřiti je na domácím nebo zahraničním trhu. Bližší podrobnosti budou upraveny vládním nařízením.

§ 21.

(1) V řízení podle tohoto zákona a podle předpisů na jeho základě vydaných je úřad řízení provádějící povinen učiniti všechna vhodná opatření, aby zůstaly utajeny věci, které mají zůstaty utajeny v zájmu obrany státu; při tom se může úřad odchýliti od platných předpisů řízení se týkajících. Opatření opřená výslovně o ustanovení věty první, není potřeba odůvodňovati.

(2) Odvolání z rozhodnutí nebo opatření (příkazu, zákazu) obce podle tohoto zákona nebo podle předpisů na jeho základě vydaných má odkladný účinek; obec může však tento účinek vyloučiti, je-li okamžitý výkon odůvodněn naléhavým zájmem veřejným nebo nebezpečím v prodlení v zájmu strany. Proti vyloučení odkladného účinku není odvolání přípustno.

(3) Proti příkazům a zákazům, vydaným jinými korporacemi (soubory osob) a jednotlivci podle § 8, je přípustna pouze dozorčí stížnost k politickým úřadům, po případě k ministertvu vnitřnímu.

§ 22.

Aby byla vyzkoušena pohotovost opatření proti leteckým útokům, mohou býti politickým úřady vydávány potřebné příkazy a zákazy, zejména pokud jde o dopravu a pobyt na veřejných místech, používání plynových masek, zastírání (zhasínání) světla, požární a samaritaskou pohotovost příslušných orgánů, korporací, jednotlivců a pod.

§ 23.

(1) Podle oddílů I. a II. tohoto zákona nelze nařízením, rozhodnutím a opatření (příkazy, zákazy) vydávati a dohled vykonávati vůči vojenské správě ve věci ochrany branné moci a

ochrany (obran) v budovách a jiných nemovitostech, podnicích, ústavech nebo zařízeních, jichž vojenská správa užívá nebo jež jí náleží.

(2) Vlastník budovy nebo jiné nemovitosti trvale užívané vojenskou správou je povinen trpěti, aby v nich vojenská správa vlastním nákladem zřídila a udržovala potřebné úkryty. Vlastník nemá z tohoto důvodu žádného nároku na náhradu škody; takto provedené úpravy budovy nebo jiné nemovitosti přecházejí při vrácení budovy nebo jiné nemovitosti do jeho majetku bezplatně. Ustanovení tohoto odstavce platí v době válečné (§ 10, odst. 1) i pro budovy a jiné nemovitosti užívané vojenskou správou přechodně.

(3) Věci movité i nemovité vojenské správě náležející nebo jí užívané, nemohou býti ani požadovány ani vyvlastněny podle tohoto zákona.

(4) Věci požadované nebo vyvlastňované (vyvlastněné) podle tohoto zákona nejsou osvobozeny od požadování nebo vyvlastnění pro vojenskou správu podle příslušných zvláštních ustanovení. Věci požadované nebo vyvlastňované (vyvlastněné) pro vojenskou správu podle příslušných zvláštních ustanovení nemohou býti požadovány ani vyvlastněny podle tohoto zákona.

Oddíl V.

Ustanovení trestní.

§ 24.

(1) Kdo úmyslně

poškodí, zničí nebo učiní neupotřebitelnou věc nebo zařízení, sloužící ochraně jiných osob nebo jejich majetku před leteckými útoky nebo jejich následky nebo obraně proti takovým útokům,

znemožní nebo ztíží odvrácení hrozícího leteckého útoku,

zvýší obecné nebezpečí, jaké letecký útok mívá za následek, nebo znemožní nebo ztíží odvrácení nebo zmírnění takového obecného nebezpečí,

bude potrestán, není-li čin podle jiných ustanovení přísněji trestný, pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let, za okolností zvláště přitěžujících těžkým žalářem od pěti do dvaceti let nebo na doživotí. Měl-li však čin za následek smrt člověka a pachatel to mohl předvídati, bude potrestán trestem smrti.

(2) Obecným nebezpečím rozumí se nebezpečí smrti nebo těžkého poškození na těle více

jiných lidí nebo nebezpečí pro cizí majetek ve velkém rozsahu.

(3) Byl-li čin spáchán v době válečné (§ 10, odst. 1), nelze snížit trest na svobodě pod dolejší hranice trestní sazby ani změnit jeho způsob za mírnější. Místo trestu smrti může soud v takovém případě uložit toliko doživotní těžký žalář (káznicí).

(4) Při odsouzení se užije obdobně ustanovení § 32 zákona na ochranu republiky o ztrátě čestných práv občanských.

§ 25.

Kdo se dopustí činu uvedeného v § 24 z nebalosti, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku, za okolností zvláště přitěžujících tuhým vězením od šesti měsíců do tří let. Měl-li však čin za následek smrt člověka a pachatel to mohl předvídati, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od šesti měsíců do pěti let.

§ 26.

Kdo vědomě opomine pomoci jinému v nebezpečí života, způsobeném leteckým útokem, ačkoliv tak mohl učiniti snadno a bez nebezpečí pro sebe a osoby blízké, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do šesti měsíců.

§ 27.

(1) Kdo vyrábí, uvádí v oběh, nebo má na prodej předměty nebo zařízení určené k ochraně před leteckými útoky nebo jejich následky, ačkoliv při náležitě pozornosti mohl vědět, že nejsou způsobitelné takovou ochranou poskytnouti, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od jednoho měsíce do jednoho roku. Věděl-li však o takové nezpůsobilosti předmětu nebo zařízení, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od šesti měsíců do tří let.

(2) Vedle trestu na svobodě může býti uložen trest na penězích od 200 Kč do 100.000 Kč. Peněžitý trest připadá státu.

(3) Byl-li čin spáchán při provozování živnosti, může soud vysloviti jako vedlejší trest ztrátu živnostenského oprávnění.

(4) Předměty nebo zařízení, jimiž byl trestný čin podniknut, nebo které byly k jeho spáchání zřejmě určeny, buďtež prohlášeny za propadlé ve prospěch státu, nehledíc na výsledek trestního řízení.

§ 28.

(1) Konati hlavní přelíčení o obžalobě pro

zločin uvedený v § 24 náleží soudu porotnímu, navrhuje-li státní zástupce v obžalovacím spise, aby byl trest uložen podle zákonné sazby vyšší než pět let.

(2) Zločin uvedený v § 24 patří ke zločinům, při jejichž zvláště nebezpečném šíření může býti prohlášeno stanné právo.

§ 29.

(1) Jinaká porušení tohoto zákona, předpisů, příkazů a zákazů podle něho vydaných trestají — pokud nejde o čin přísněji trestný — okresní a v oboru své pravomoci státní policejní úřady pokutou do 100.000 Kč nebo vězením (uzamčením) do 6 měsíců, případně — jde-li o přestupek spáchaný při provozování živnosti — též odnětím živnostenského oprávnění. Pro případ nedobytnosti pokuty buď uložen náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění do 6 měsíců. Pokuta a trest na svobodě mohou býti uloženy také zároveň; v tom případě nesmí však trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytnou pokutu přesahovati 6 měsíců. Věci, jimiž byl trestný čin podniknut, nebo které jsou ke spáchání trestného činu zřejmě určeny, lze prohlásiti za propadlé ve prospěch státu, i když pachatel nemůže býti stíhán nebo odsouzen.

(2) Stejně bude trestáno — nejde-li o čin přísněji trestný — každé jednání nebo opominutí, které je s to ohroziti ochranu před leteckými útoky nebo obranu proti těmto útokům.

Oddíl VI.

Ustanovení závěrečná.

§ 30.

(1) Vládním nařízením mohou býti s hlediska ochrany před leteckými útoky, jakož i s hlediska obrany proti těmto útokům upraveny předpisy o ukládání výbušných a hořlavých látek, jakož i předpisy stavební a požární, a vydány předpisy o vodovodech a studních.

(2) Taktéž mohou býti vládním nařízením stanoveny podrobnosti, související s prováděním tohoto zákona.

§ 31.

Kde se v tomto zákoně mluví o leteckých útocích, rozumějí se tím též jiné podobné útoky.

§ 32.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra v dohodě s ministrem národní obrany, ministrem průmyslu, obchodu a živností, ministrem spravedlnosti a ostatními zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Malypetr v. r.

Dr. Černý v. r.

83.

Vládní nařízení

ze dne 17. dubna 1935,

o živnosti výroby, opravy a prodeje plynových masek a jejich součástek, jakož i o jejich zkoušení, dovozu a vývozu.

Vláda republiky Československé nařizuje podle §§ 15 až 18, jakož i podle § 20 a § 30, odst. 2 zákona ze dne 11. dubna 1935, č. 82 Sb. z. a n., o ochraně a obraně proti leteckým útokům:

§ 1.

(1) K nabytí živnostenského oprávnění k výrobě, opravě a prodeji plynových masek a jejich součástek vyžaduje se kromě toho, co jest předepsáno k provozování živnosti vůbec, ještě osobní spolehlivost vzhledem ke zvláštní povaze živnosti, bydliště v republice Československé a zvláštní způsobilost.

(2) Kde se v tomto nařízením mluví o plynových maskách, rozumějí se tím i jejich součástky.

§ 2.

(1) Zvláštní způsobilost (§ 1, odst. 1) prokazuje se:

a) pro výrobu a opravu plynových masek vysvědčením o úspěšném složení odborné zkoušky u ministerstva národní obrany; zkušební řád pro tuto zkoušku vydá ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvy vnitra a průmyslu, obchodu a živností;

b) pro prodej plynových masek vysvědčením o úspěšném složení odborné zkoušky u zemského úřadu; zkušební řád pro tuto zkoušku vydá ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvy národní obrany a průmyslu, obchodu a živností.

(2) Jde-li o podnik, po továrnicku provozovaný, postačí, podá-li průkaz způsobilosti ná-